

Finnskogens diktare.

FREDRIK PERSSON

I Värmland på gränsen mot Norge, ligger den stora finnskogen. Ända till Karl den niondes tid, då den förste finnen kommer med kälke och näversäck och med svedjeråg i en hopsnörd pälssarm, hade dessa stora skogsvidder legat öde sedan tidernas morgon. »Stilla, död, trolsk och fruktad låg skogen mil efter mil som ett stelnat hav». Från det fjärran Karelen i Finland kommo folk i talrika skaror hit upp, till fots hela den långa vägen; Bottniska viken passerades då isen slog bry. Hälst i de tysta skogarna vid någon sjö eller fiskrikt vattendrag slog de sig ned och byggde pörte och badstu, brände sved och bröt åker till åker. Oerhörda lidanden och svårigheter har detta folk genom tiderna fått utstå i dessa undangömda skogar och bland en befolkning, som sett dessa inkräktare med oblida ögon.

Att en diktare bland detta folk, vars livsöden varit så växlande och rikt på svårigheter och äventyr — och så den djupa trolska skogen — skall ha mycket att hämta härifrån är ju lätt att tänka sig. Och i Fredrik Persson har finnskogen fått sin diktare. En diktare till på köpet, som verkligen äger förmågan, att lätt, ledigt och med-

ryckande skildra livet i de undangömda skogarna däruppe. Hans böcker äro rika på vackra och oförgätliga naturbilder från finnskogen naturbilder, som äro så vackert och känsligt skrivna, att man får söka dess make i vår litteratur. Alla hans böcker äro även, språkligt sett, utomordentligt väl skrivna. Man ryckes med omedvetet från första sidan och detta gör, att hans böcker aldrig verka tröttande. En stor litteraturkännare har betecknat Fredrik Perssons böcker, vad språket och berättarkonsten angår, vara jämgoda med Selma Lagerlövs arbeten. Men Fredrik Persson är inte bara en vildmarks- och äventyrsdiktare, utan en man som har verkligt andliga värden att bjuda på. Hans böcker ha nästan alla en religiös betoning. Men även då det gäller religiösa värden är det äkta vara som bjudes och intet krams. Fredrik Persson tror på en god och rättvis Gud, som leder allt till rätta med sin starka och goda hand. En Gud som straffar det onära i vald form och hos vilken människa det än framträder, men som hjälper och stödjer var man som vandrar goda vägar. I hans böcker skymtar ofta fram en brukspatron eller skogsskövlar som lägger bönderna under sig som slavar, köper deras gårdar, skövlar deras skog, sprider skräck och elände omkring sig. Men så en dag blir den mäktige slagen av en makt, som är starkare än människornas» — — — den högmödiges slog Gud. Blott den ödmjukes får nåd. Gud var Gud, han leder allt han slog och helade, och hans makt varade i evigheters evighet». I alla hans finnskogsböcker ligger en stark kärlek och djup förståelse till jorden och bondens yrke. Där finns odlarekärlek och odlaretro.

Fredrik Persson är född den 16 april 1880 i Gunnarskog, Värmland på gränsen mot den stora finnskogen, vars diktare han ju främst är, av bondesläkt, säkerligen med finnblod i ådrorna. Genomgick läroverk och lantbruksskola, lärde lantbruk i Danmark 1901—03, hemkommen journalist i Arvika Tidn., Örebro Dagblad, Blekinge läns tidning och Södra Dalarnes tidning, debuterade i litteratur 1908 med novellsamlingen »Hycklare». Skrev sedan en rad agitatoriska samfundsskildringar, som »Dömda själar», »Parasiter» m. fl. tills han efter några års uppehåll och vistelse i utlandet gav ut sin första hembygdsbok 1915: »Syndare». »Jag fann härigenom mitt special, blev finnskogens diktare, den man efterlyst länge», säger han. Efter **Syndare: Modalsprästen, Väokelsen Ofreden, Björnhyttan, Tidens gestalter, Profetian, Släkternas arv och Drömmen om klockan**, hans sista som kom hos Bonnier hösten 1923 och är redan översatt till tyska, finska, danska och norska och förberedes för översättning till Holland och Amerika.

Fredrik Persson bor sedan fyra år i Ballarp, Danmark, ett idylliskt villasamhälle en mil från Köpenhamn, där han i sin villaträdgård odlar frukt och grönsaker till

husbehov. »Min kärlek till jorden, ärvd från fäderna, som genom århundraden brutit bygd i ödemarken är alltid lika levande», säger han. Har företagit två stora utrikesresor, en till Italien och Sicilien och en till Polen och Ryssland.

— — —

Min första bekantskap med Fredrik Persson gjorde jag genom en liten bok: »Syner», reseintryck från en av förf. gjord resa intryck från en förf. gjord resa till Italien och Sicilien och den fängslade mig så, att allt sedan har han varit min favoritförfattare. Personligen ber jag att få tacka förf. för vad han genom sina böcker givit mig. Om jag nu hade ett vis auktoret, så skulle min första åtgärd vara, att rekommendera Fredrik Perssons böcker till vår tids självstuderande ungdomar, som ofantligt läsvärda.

Karl J. S—g.

(Från Tankelänken med förf. tillåtelse.)